

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14319/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Милош Божић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Ваљеву, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5452/22 од 26.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5452/22 од 26.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П 177/22 од 26.09.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац искључиви власник кп бр. ... њива б. класе у површини 1.48,56 ха КО ..., што је тужена дужна да призна, дозволи и трпи да се тужилац на основу ове пресуде упише као власник у целини на наведеној непокретности у Катастру непокретности; ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати износ од 69.300,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5452/22 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Мионици П 177/22 од 26.09.2022. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је искључиви власник кп бр. ... њива б. класе површине 1.48,56 ха, КО ..., што би тужена била дужна да призна, дозволи и трпи да се тужилац на основу ове пресуде упише као власник у целини на наведеној непокретности у Катастар

непокретности; ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је тужилац обавезан да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 27.000,00 динара; ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/11, ... 18/20) Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у ... живео у заједничком домаћинству са својим оцем, сада покојним ББ све до 1998. године када је ББ преминуо. У близини њихове породичне куће налази се спорна кп бр. ... КО ..., чији је ранији власник био ВВ из ..., а коју су тужилац и његов отац користили једне године и за то коришћење власнику платили накнаду. У току 1985. односно 1986. године од тадашње ЗЗ „ГГ“ из ..., дат је предлог тужиоцевом оцу да истој уступи три парцеле које се налазе на месту званом ... у ..., у близини куће ДД, јер су задрузи те парцеле биле потребне за изградњу фарме јуница. Тужиоцевом оцу је предложено да он изабере парцелу коју би добио у својину и државину на име парцела које би уступио задрузи. Тужиоцевом оцу је због близине управо одговарала спорна кп ... КО ..., тада у власништву ВВ, па је задруга од ВВ купила ту парцелу како би је дала у размену оцу тужиоца за његове три парцеле. Након што је задруга од ВВ купила спорну кат. парцелу исту је предала тужиоцевом оцу и тужиоцу у државину коју су они користили почев од 1985. односно 1986. године све до смрти тужиоцевог оца 1998. године, а тужилац је користи и сада. Истовремено три парцеле које је ББ уступио задрузи су предате задрузи у државину и од те године тужилац и његов сада покојни отац више нису били у државини истих. Решењем Општинског суда у Љигу О бр. 54/98 од 22.04.1998. године за наследника на заоставштини сада пок. ББ оглашен је овде тужилац као једини наследник, а у састав заоставштине није ушла спорна кат. парцела, али су ушле три кат. парцеле дате у размену задрузи под бројевима 1579/1, 1580/1 и 1581/1 све у КО ... На спорној кат. парцели ББ тужена Република Србија уписана је као титулар јавне својине, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде уписано је као корисник исте. Тужилац је уписан као власник кп бр. 1579/1 по култури ливада 4. класе, површине 112 м²; кп бр. 1580/1 по култури ливада 4. класе, површине 5744 м² и кп бр. 1581/1 по култури ливада 5. класе, површине 1086 м², све уписано у лн бр. ... КО Тужиоцу ниједна од катастарских парцела које су чиниле заоставштину његовог оца није била позната према броју, како је тврдио, већ је парцеле уобичајено препознавао према називу потеза или краја у коме се налазе.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац био у савесној и несметаној државини спорне парцеле дуже од 20 година, те да су испуњени услови за примену члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа за стицање права својине по основу одржаја, па је усвојио тужбени захтев тужиоца одлучујући као у изреци пресуде.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, закључујући да у конкретном случају нису испуњени услови за стицање својине тужиоца путем одржаја, јер тужилац није доказао савесност државине у смислу члана 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, па нису испуњени услови за примену одредбе члана 28. став 2. и 4. Закона о основама својинскоправних односа.

По оцени Врховног суда, неосновано тужилац оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 28. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законити држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година (став 2.); да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4.); а наследник постаје савестан држалац од тренутка отварања наслеђа и у случају када је оставилац био несавестан држалац, а наследник то није знао нити је могао знати, а време за одржај почиње тећи од тренутка отварања наслеђа (став 5.).

Наведеном законском одредбом регулисано је стицање права својине непокретности одржајем. Одржај је начин оригинарног стицања субјективних стварних права на основу државине одређеног квалитета и протеком одређеног рока. За стицање права својине одржајем потребна је законита и свесна државина и протек рока од 10 година за непокретне ствари (редовни одржај) или савесна државина ствари и протек рока од 20 година за непокретне ствари (ванредни одржај). Закон о основама својинскоправних односа у члану 72. прописује да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине иако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења. Државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова; савесност државине се претпоставља.

У конкретном случају тужилац није доказао да има пуноважан правни посао по основу кога је у државини спорне катастарске парцеле – суду није презентирао писани уговор о размени непокретности, нити је тврдио да је исти сачињен у писаној форми, због чега нису испуњени услови за примену члана 28. став 2. ЗОСПО.

Државина потребна за стицање права својине одржајем мора бити савесна. Закон одређује да савесна државина постоји ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Држалац мора бити савестан све време трајања одржаја. Правилан је закључак у побијаној одлуци да тужилац није био савестан, због чега је неосновано

супротно указивање у ревизији. Наиме, правилан је закључак другостепеног суда да је у време вођења оставинског поступка 1998. године иза смрти свог оца, тужилац имао свест о томе на којим катастарским парцелама је његов отац био власник у тренутку смрти, због чега је тужилац у оставинском поступку као заоставштину свог оца пријавио поред осталих и кп бр. ... и ... КО ..., док спорну кп бр. ... КО ... није пријавио, због чега иста није ни ушла у оставинску масу оставиоца, након чега је донето оставинско решење О бр. 54/98 дана 22.04.1998. године којим је тужилац оглашен за јединог наследника. Дакле, тужилац није доказао да није знао или да није могао знати да непокретност коју држи – спорна кп бр. ... КО ... није његова, па није доказао да је имао савесну државину потребну за стицање права својине на кп бр. ... КО ..., због чега нису испуњени услови ни за примену члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, како је то правилно и утврдио другостепени суд.

Из наведених разлога, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета применом члана 153, 154, 162, 163. и 165. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Како трошкови на име састава одговора на ревизију нису били потребни за вођење ове парнице, то је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију, те је применом одредбе члана 154. став 1. у вези са чланом 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић